



### Torhamns fågelstation

Inga större koncentrationer av invasionsfåglar har passerat Torhamns udde under år 1971, men under hösten fångades och ringmärktes tio pärlugglor, varav två märktes på Utklippan. I övrigt har nötkräkor observerats nästan dagligen på Torhamnslandet sedan slutet av augusti och en smalnäbbad nötkräka märktes den 9.10 vid fågelstationen. Större hackspett (10 märkta), mindre hackspett (7) har liksom svartmes (64) tidvis uppträtt i något större ansamlingar än normalt.

Totalt har 9700 fåglar märkts av 123 olika arter. Nya märkningsarter för stationen blev årta, prutgås, skärnsnäppa, vassångare, taigasångare och fältpiplärka. Fältpiplärkan fångades den 26.5 på Utklippan och på samma plats togs tre dagar

senare den första vassångaren för Blekinge. Stationens första taigasångare togs den 14.10 på Torhamns udde. Bland övriga ringmärkta arter märks trädlärka (5), svart rödstjärt (11), blåhake (21), gräshoppsångare (5), kärrensångare (1), lundsångare (1), mindre flugsnappare (11), rosenfink (12) och stenknekk (75).

Under påskdagarna (4 dagar) inräknades sammanlagt 117 800 ejdrar vid Torhamns udde med maximum den 12.4, då totalt ca 43 000 ejdrar inräknades från gryningen till kl. 16.00. Under samma tid sträckte ca 1200 vitkindade gäss förbi udden norrut, medan rekordnoteringen ca 8 000 kunde summeras från Utklippan den 13.10 på sträck söderut. Den första konstaterade häckningen av rosenfink i Blekinge genomfördes vid Sibboda norr om Torhamns udde. Den 26.10 passerade en storlabb Torhamns udde. En flamingo *Phoenicopterus ruber* upptäcktes i strandkanten på Listerlandet och stannade från den 12 till den 30.10. Ytterligare detaljer kommer att redovisas i "Fåglar i Blekinge 1971", som kan rekvireras från C.-I. Carlsson, Skomakaregatan 11 A, 371 00 Karlskrona, för en kostnad av 7:50 kr på pg nr 69 52 08-9.

Gunnar Strömberg



### Tåkerns fältstation

Tåkerns fältstations åttonde aktiva år inleddes med verksamhet vid sjön i början av april. Kontinuerlig bemanning fanns på stationen från den sista veckan denna månad fram till midsommar. Efter denna tidpunkt har fast personal bara funnits någon enstaka vecka.

En brett upplagd inventering av den bruna kärnhöken, med en väsentligt större satsning än under tidigare år genomfördes under maj och juni. Redan på ett tidigt stadium stod det klart att de gångna årens inventeringar inte varit tillräckligt grundligt genomförda. 1970 gav inventeringen sexton par. Under 1971 registrerades inte mindre än trettio bosatta par. Åtskilliga av bona besöktes. Tjugoen ungar ringmärktes.

Ett undersökningsprogram med avsikt att registrera skratmåsarnas ortstrohet i de olika kolonierna vid Tåkern startades i juni. Ca 500 skratmåsar ringmärktes och försågs dessutom med en gul färgring om vänsterbenet. Observationer av skratmås med gul färgring bör därför meddelas fältstationen. Under kommande år är denna märkning avsedd att utökas samt att kompletteras med fältobservationer i de olika kolonierna.

Av övriga arbeten som fortgått under verksamhetsåret må bl.a. nämnas vattenundersökningar på olika provplatser i sjön, entomologiska inventeringar, fullföljning av provytekartering, registrering

av häckande och översomrande knölsvanar, inventering av rördrom samt ringmärkning av häger och fiskgjuse i skogsbygden söder om Tåkern.

Årets ringmärkning stannade på ca 800 fåglar. Av märkningarna må nämnas de tidigare omtalade 21 bruna kärnhökarna, 41 hägrar samt 2 rördrommar. Av återfynd kan nämnas ett flertal skratmåsar från Belgien, England och Frankrike, en häger från Marocko, samt en gräsand vars ring återfanns i ett duvhöksbo i Finland.

Av övrigt intressant att omnämna är att den svarttärnekoloni som etablerade sig i Tåkern i fjol fanns på samma lokal även 1971, att två observationer av turturduva gjordes i maj, att trastsångarna fanns även i år i ett tiotal sjungande ex. och att en snögås (möjligen förrymd) sällskapade med sädgäss vid sjön både i april och oktober.

I juni ingav fältstationen till länets naturvårdsmyndighet en skrivelse där med stöd av sjunde paragrafen i naturvårdslagen Tåkerns avsättande som naturreservat begärdes. Bland annat påtalades den accelererade igenväxningen av strandängarna, vattenföroreningarna och uppodlingen av värdefull fågelmark. När detta skrivs, 4.1.72, har ännu inget svar avgivits från länsstyrelsens sida.

Miljöövervakningen vid Tåkern med ombygd blir en allt större arbetsuppgift. I dagens läge är fältstationens resurser, inte minst ekonomiskt, alltför knapphändiga för att denna skall kunna skötas tillfredsställande och på basis av frivilliga insatser. Det torde därför vara hög tid för ansvariga myndigheter att vakna och ta itu med Tåkern och dess miljöproblem på allvar.

Tåkerns fältstations årsrapport, meddelande nr 7, erhålls om kr 8:00 sätts in på postgiro 26 34 96.

Göran Bergengren

nätsfångst i september på en utfyllnad vid Ringö nära Verkö. Sedan starten 1961 och t.o.m. år 1972 har vid Torhamns fågelstation ringmärkts 126 551 ex. av 201 arter, och sammanlagt har 1 743 återfynd inrapporterats. Återfyndsprocenten utgör således 1,38 % under denna tidsperiod. Under 1972 kom 163 återfynd in av 54 olika arter.

Två nya arter för landskapet har rapporterats, nämligen jaktfalk vid Tjärö 2.4 och svartpannad törnskata vid Kroksjön, Ronneby, 3.6 och ytterligare ett ex. 22.8 vid Torsö på Listerlandet. Vid Torhamns udde ringmärktes 7.6 en lundsångare. Ytterligare detaljer kommer att redovisas i "Fåglar i Blekinge 1972", som kan rekvideras från C.-I. Carlsson, Skomakaregatan 11 A, 371 00 Karlskrona, för en kostnad av 7:60 på pg nr 69 52 08-9.

Gunnar Strömberg



### Tåkerns fältstation

Året 1972 kommer troligen att gå till eftervärlden som ett av de notabla årtalen i fågelsjön Tåkerns historia. Under sommaren tog nämligen länsstyrelse och naturvårdsverk på allvar itu med den reservatstanke som fältstationen livligt arbetat och argumenterat för under en följd av år. En projektgrupp med representanter från länsstyrelse, Naturvårdsverket, markägare och Tåkerns fältstation tillsattes. Under sensommaren och hösten har denna grupp haft en rad sammankomster och skisserat och planerat utformningen av det nya reservatet. Motståndet mot att på detta sätt rädda sjön till framtiden är dock tyvärr mycket stort från markägarhåll. Ett motstånd som bottnar i rader av missförstånd, som verkar vara svåra att klara upp. De mest kontroversiella frågorna i reservatarbetet är de som rör jaktutövningen, intrångsersättningar, gränsdragningar och vattenregleringens framtida utformning. Viktigast för sjöns framtid är tveklöst regleringen av sjöytan. En höjning av vårvattenståndet, för att om möjligt rädda strandängarna torde vara en nödvändighet. Arbetet med Tåkerns naturreservat, som för övrigt blir ett av de större i landet, fortsätter nu under 1973. När en slutlig lösning kan nås är svårt att sia om, men av flera orsaker är ett snabbt fastställande av fågelsjöns skydd önskvärt. Hela projektet är en stor ekonomisk satsning från statligt håll. Bara till utredningsarbetet är i första hand anslaget 100 000:—.

Trots att fältstationens mesta kapacitet under året helt naturligt varit inriktat på reservatsplaneringen har ändå en hel del andra projekt genomförts. Två stora botaniska inventeringar genomfördes i juni-juli och vattenundersökningar har gjorts fortlöpande. Rördrommar och bruna kärrhökar har inventerats och stammarna av dessa båda arter har befunnits vara lika stora som under 1971 – 25-

30 par av vardera arten – varför man får förmoda att denna nivå är den normala; i varje fall var inte 1971 års nivå en engångsföreteelse! 25 bruna kärrhökar kunde ringmärkas. Den färgmärkning och ortstrohetsundersökning av skrattnäsar som inleddes 1971 fortsatte i år. Återfynd av dessa märkningar har nu börjat strömma in, företrädesvis från Danmark. Rapporter om skrattnäsar märkta med gul färgring på vänster ben emottages tack samt av stationen. Liksom föregående år har de översomrande knölsvanorna kontinuerligt räknats, doppingarna i sjön har inventerats, (varvid gråhakedoppingen "återupptäckts" i åtskilliga par), svarttärnornas ungar har ringmärkts liksom ett antal gråshoppångare. Vid sjön Sommen har sedvanlig inventering och ringmärkning av fiskgjuse och häger företagits. Under våren lyckades fältstationen få till stånd elva fågelskyddsområden där, vilket visat sig lyckosamt för fiskgjusarnas häckningsresultat. Under eftersommaren startades "projekt kungsfiskare" vid Svartån. Inventering, dräktstudier och ringmärkning av denna art står på programmet. Sex kungsfiskare ringmärktes.

Ca 1 100 fåglar har märkts under året. Sex för stationen nya märkarter kunde registreras: svart-halsad dopping (3 ex.), kornknarr, småfläckig sumphöna, gröngöling, råka och skäggmes. I enlighet med föregående år har ringmärkningen till allra största delen inordnats i olika projekt och mycket litet "strömärkning" har förekommit. Årets raritet vid sjön blev skäggmesarna som från 29 juni, då de upptäcktes, sågs tämligen regelbundet. En hona med ruvfläck kunde infångas för märkning och dessutom sågs bl.a. en hel kull tämligen nyutflugna ungar, varför häckning med all säkerhet förekom. I slutet av juli sågs dessutom två hanar i revirstrid, vilket kan tyda på flera par. Snatteranden har befunnits vara på stark fram-marsch. Två häckningar konstaterades i år i sjön och under hösten sågs ända upp till 100 exemplar i en flock. För första gången i sjöns historia häckade grågäsen, och trastsångarna var under försommaren minst ett tiotal. Av rariteter i övrigt kan nämnas: vit stork, glada, vaktel (3 ex.), kornknarr, mindre sumphöna (2 ex.), sommargylling, svart kråka, vassångare, flodsångare och rödhuvad dykand. Under hösten var ansamlingen av änder lika enorm som vanligt. Räkning av massorna på denna nordeuropas "storflygplats", är hart när omöjlig, men det är inte på något sätt orimligt att tänka sig att det rörde sig om hundratusentals änder och sothöns under kulminationen i september. Tåkerns fältstations årsrapport, den åttonde i ordningen, kan erhållas mot insättande av kr 10:— på pg 26 34 96.

Göran Bergengren

Skäggmes, hona, fångad vid Tåkern 1.7.72. Foto: Christer Elderud.

